

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Argumenta contendentia mysteria Fidei non esse evidenter
credibilia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

mysteria omnia Fidei sint æqualiter credibilia, ut jam videbimus.

VI. Non prædicta ergo tantum, sed omnia Fidei mysteria esse evidenter credibilia probatur in primis ex ipsis divinis literis; sic enim Psalm. 92. vers. 5. dicitur, Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. Idem etiam clarè ostendunt verba illa Christi Joan. 15. vers. 24. Si opera non fecissem in eis, quanemo alius fecit; peccatum non haberent, &c. Hinc de prædictorum motivorum vi ad persuadendum veritates Fidei nostræ esse summè credibiles, sic loquitur S. Augustinus: Multa sunt, quæ in Ecclesiâ me iustissimè tenent, consensus populorum & gentium, auctoritas miraculis inchoata, Spe aucta, Charitate firmata, & vetustate nutrita: tener ab ipsâ Sede Petri Apostoli, cui pasendas oves suas Dominus mandavit, usque ad præsentem Episcopatum successio sacerdotum: tener denique ipsam Catholicam nomen, quod non sine causâ inter tam multas hereses sola hæc Ecclesia obtinuit: hæc sanctus Doctor, de quibus, aliisque motivis credibilitatis fusiùs agemus infra.

Variè probatur mysteria Fidei nostræ esse evidenter credibilia.

S. August. lib. contra Epist. Fundamenti, cap. 4.

quam proinde sufficit, ut res ita proponatur, sub talibus scilicet motivis, ut homini prudenti appareat Fide dignissima, ut in superioribus ostensum est: unde aliquid etiam impossibile reddi potest credibile. In nostrâ quidem Fidei mysteriis nihil est credibile quod non sit possibile, hoc tamen non arguit universim omne id quod est credibile, esse possibile, præsertim in sententiâ asserente motivis credibilitatis posse subesse falsum. Plura hæc de re dicentur Disp. seq. l. 4. n. 6.

Ad Confirmationem dico, nil mirum esse si id quod evidenter scitur esse impossibile, sit evidenter incredibile, ipso facto namque quod certò sciatur rem aliquam non se ita habere ut asseritur, quantæcunque ad eam astruendam afferantur rationes, cassæ omnes sunt & vanæ, nec contra agnitam veritatem argumenta quantumvis apparantia vim ullam habere possunt, sed sunt paralogismi, & evidenter sciuntur esse falsa.

V. Ratio cur id quod est evidenter impossibile, sit evidenter incredibile, si evidentè afferantur rationes, cassæ omnes sunt & vanæ, incredibilia.

Objicies tertio: Si mysteria Fidei sint evidenter credibilia, nullus cui debite proponuntur potest iis dissentire, seu cohibere assensum, sed etiam nolens rapitur ejus intellectus ad præbendum consensum: ad quid ergo imperium voluntatis, & pia affectio determinans ad actum Fidei circa hæc mysteria eliciendum. Respondetur evidentiam credibilitatis mysteriorum Fidei, nullam in credendo inferre necessitatem, nec enim probant hæc motiva rem, quæ credenda proponitur, esse veram, sed tantum esse dignam cui Fides ob auctoritatem illam affirmantis præbeatur. Manet ergo adhuc tota rei obscuritas; unde nihil est quod vim inferat intellectui, cogatque ad assensum circa veritatem rei, quamvis præstantia motivorum evidenter ostendat mysterium cui applicantur, esse creditu dignissimum, bonumque esse ut ei quis Fidem adhibeat: hæc autem duo, ut constat, sunt diversissima; unde quantumcunque necessitetur aliquis circa secundum, integra tamen ei manet libertas circa primum. Cum itaque non obstantibus omnibus motivis maneat rerum credendarum obscuritas, atque adeo interdum sint, ut naturæ captum superent, datur etiam locus piæ affectioni, & imperio voluntatis. Adde, quicquid sit de rebus ipsis, earumque claritate, quæ in nunnullis reperitur, obscurum semper esse Deum illas dicere, veramque de illis dari revelationem.

VI. Quamvis Fidei nostræ mysteria sint evidenter credibilia, non tamen rapiunt ad assensum.

Aliud est rem esse credibilem, aliud esse veram.

Quomodo ad Fidem requiratur pia affectio.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia mysteria Fidei non esse evidenter credibilia.

I. Objicis primò: Motiva hæc credibilitatis non ostendunt veritatem, quæ credenda proponitur, esse veram in se, ut concedimus, nec etiam ostendunt eam in ratione credibilis, hæc quippe ostensio vel est probabilis tantum, hoc verò non sufficit, relinquet namque formidinem ac dubitationem aliquam, ab actu Fidei divinæ quàm longissimè removentem: nec potest hæc ostensio esse evidens, quædam enim ex Fidei mysteriis adeo alta sunt, rationemque naturalem superant, ut ex nullâ re creatâ evidentia hujusmodi in ratione credibilis eis possit accedere.

II. Respondetur, quantumcunque res aliqua sit alta & supernaturalis, captumque nostrum superans, posse eam nihilominus ab extrinseco, variis scilicet signis ac motivis propositis reddi evidenter credibilem; hoc enim nihil aliud est, quàm ita eam proponi, ut digna appareat circa quam assensum quis Fidei eliciat, quod ille quamvis intrinsecam rei illius veritatem non videat, ob argumenta tamen hæc & rationes extrinsecas facere potest, captivante voluntate intellectu, eique actum Fidei hæc de re imperante, ut jam sæpius declaratum est. Unde autem, seu ex quibus principiis certitudinem suam & infallibilitatem hauriat actus Fidei, dicitur infra.

III. Objicis secundo: Si mysteria Fidei sint evidenter credibilia, ergo & evidenter possibilia, & consequenter probari evidenter posset illa esse vera: hoc autem dici nequit, plurimæ enim Fidei veritates, ut Trinitas, Incarnatio, Eucharistia, &c. demonstrari positivè non possunt, ergo nec esse possunt evidenter credibiles. Confirmatur, quod enim est evidenter impossibile est evidenter incredibile, ergo è contrario ut aliquid sit evidenter credibile, debet esse evidenter possibile.

IV. Ad argumentum negatur consequentia: Latius namque patet credibile, quàm possibile; credibilia siquidem proveniunt à medio extrinseco, ad

Latius patet credibile, quàm possibile.

Objicis quartò: Saltem sequitur, moraliter loquendo neminem Fidei nostræ mysteriis, quæ sub hujusmodi motivis proponuntur, dissensurum; rei enim, quæ cum evidentia credibilitatis apparet, nullus, etsi absolutè possit, rofragatur unquam, sed illi præbet assensum: cum ergo multos Fidei articulis sub motivis hæc propositis dissentire videamus, signum est hæc motiva rebus, quibus applicantur, evidentiam credibilitatis non afferre.

Ego certè quoad hoc existimò paucissimos, quibus Fidei nostræ veritates sub hujusmodi motivis proponuntur, si motiva penetrent, veritatibus hæc seu articulis reipsâ dissentire, quamvis ob metum subinde & respectus humanos dissensum præ se ferant: sicut quamvis, etiam lumine naturæ notum sit non esse furandum aut mentendum, multi nihilominus furantur & mentiantur. Nonnulli verò, dum Religionem Catholicam arctioris esse disciplinæ animadvertunt, variæque in eâ contineri carni & sanguini contraria, hi inquam, ne amplectendo Fidem, injecto veluti

VII. Objicis, moraliter saltem loquendo nullus Fidei nostræ mysteria non assensuratur.

VIII. Pauci ex iis qui motiva plene penetrant, mysteriis Fidei dissentiant.

Nonnulli per ignorantiam affectatam Fidem veram nesciunt.

Tom. II.

freno, ab indulgendo voluptatibus, mundi que oblectamentis liberè fruendo coërceantur, ultro oculos ocludunt, nec motiva penetrare volunt, sicque per ignorantiam affectatam Fidem nesciunt, & gravissimè peccant.

IX. Objicies quindò: Actus quibus mysteriis, quæ credenda proponuntur, assentimur sunt meritorii, ex eo nimirum quòd nos submittamus & captivemus intellectum in obsequium Fidei: quæ autem captivatio aut meritum præbere illi assensum, quod moraliter videtur, evidens, & cui agrè possumus dissentire? Respondetur, frequenter homines credere ubi evidentiæ non est tanta, in hoc ergo saltem casu est locus captivatiõni & merito. Deinde, ut supra dixi, etiam quando est maxima evidentiæ credibilitatis, manet adhuc, in quibusdam saltem mysteriis, Trinitatis exempli gratia, Incarnationis, &c. locus captivatiõni & merito, ob summam scilicet rerum difficultatem & altitudinem, intellectus creati limites excedentem: unde quantum ad credendum trahit motivorum evidentiæ, tantum retrahit mysteriorum subtilitatis, variaque quæ circa illa occurrunt dubia, quibus magnà ex parte motivorum vis retunditur, mensque in assentiendo retardatur, & relinquatur quasi in æquilibrio. Tandem dico, in eo mereri credentem, & captivare intellectum, quòd majore longè certitudine ac firmitate mysteriis propositis assensum præbeat, iisque adhæreat, quàm motiva credibilitatis requirant. Adde, quantumvis motiva reddant mysterium aliquod evidenter credibile ei cui omnia aut pleraque ex illis applicentur, seu qui oculis ea conspiceret, aut aliunde certò cognosceret, ut plurimum tamen non ita applicentur, sed ab uno aliquo homine, concionatore scilicet, scriptore aut parocho; unde hic multo magis datur locus captivatiõni intellectus, & merito, ut constat.

Quantum motivorum trahunt, mysteriorum difficultas retrahit.

Quòd motiva omnia alicui mysterio applicentur.

SECTIO TERTIA.

Quædam ex motivis Fidei declarantur, & in particulari puritas ac sanctitas doctrinæ Catholicæ, & primò confertur cum Iudaismo.

I. ostendendum unde hæc evidentiæ oriatur.

DIXIMUS Sectionibus præcedentibus mysteria Fidei nostræ esse evidenter credibilia, quod ut clariùs constet, operæ pretium erit nonnulla ex his motivis sigillatim explicare, ut unde hæc Fidei veritatibus evidentiæ accrescat perspiciamus.

II. Puritas, sanctitas & præstantia Fidei, Catholicæ.

Primum itaque, quòdque maximi semper momenti ad Fidei nostræ credibilitatem astruendam omnibus visum fuit, est puritas, integritas, & præstantia doctrinæ Catholicæ, utpote in qua nihil continetur non sanum, non sanctum, rectaque rationi apprimè consentaneum, nihil denique non Deo, Fidei auctore dignissimum; cum tamen in aliis Sectis varia habeantur vana, falsa, ridicula, & cum ipso naturæ lumine pugnantia, quæque homines in turpitudinis cœnum, vitiòrumque omnium voraginem præcipitant. Christiana proinde religioni meritò applicari potest illud Propheta Regii Psalmi 18. vers. 8. *Lex Domini immaculata, convertens animas: & paulò post: Iustitia Domini recta, latificans corda. De aliis vero sectis dici potest, quod olim etiam dixit*

idem Propheta Psalm. 118. vers. 85. *Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua. Hic ergo aliarum religionum, Judæorum præcipue, Mahometanorum & hæreticorum dogmata quædam atexam, ut quantum inter Fidei nostræ eorumque doctrinam quoad puritatem præstantiamque interfit, omnibus innotescat.*

Atque ut à Judæis incipiam, quamvis olim fuerint electus Dei populus, veraque inter ipsos floruerit Ecclesia & Fides, utpote qui à Deo edocti fuerunt, & à Prophetis ab eo identidem ad illos missis instituti, ubi tamen immane illud facinus admiserunt, Christum scilicet occidendo, agni que immaculati sanguine manus imbucunt, mirum est in quot quàmque fædos errores ac deliramenta sint prolapsi, ut ex eorum Thalmud constat, qui liber tot somniis, quæ tamen ab ipsis oracula, Fideique veluti articuli censentur, est repletus, ut unà cum verâ Fide intellectum pariter ingenique vim omnem amittisse videantur. Ex his nonnulla isthæc referam, omnia quippe recensere nimis longum foret, legentique tedium ac nauseam afferrent: sed ex his facilis erit de reliquis conjectura.

IV. Deus, inquit, priùs quàm hunc mundum crederet, in variis sese mundis creandis, & paulò post destruendis exercuit, tum ne otio torpesceret, tum ut diurnâ exercitatione, artem mundum perfectum, qualis hic est, creandi paulatim addisceret: sicque Deum tyronis instar rudem primò & ignarum fuisse asserunt, longoque usu in perfectum tandem artificem evasisse. Quid Stolidius?

Deus tres primas diei horas in legendo libros legi, tres sequentes in erudiendis infantibus, qui in tenerâ ætate ex hac vitâ decedunt: denique tres ultimas animi laxandi gratia ludendo cum ingentis magnitudinis pisce, Leviathan dicto, insomit.

Deus quoties malorum, que Iudæi à gentilibus patiuntur, reminiscitur, duas lacrimas in Oceanum effundit, & præ dolore pectus utriusque manu contundit. Item Deus semel mentitus est, ut pacem inter Abrahamum & Saram litigantes componeret.

Deus quotidie tunicâ linâ indutus vittas seorsim quædam coriacea capiti & brachiis circumdat, & hoc modo ornatus in genua procumbit, & orat.

Deus, inquit, Iudæis præcepit, ut singulis quibusque novilunij sacrificium expiationis peragant ad expiandum scelus à Deo commissum, quando lucem, quam injustè Luna ademerat, Soli attribuit.

Deum asserunt semel quotidie irasci, quo tempore aiunt gallos omnes gallinacos stare uno tantum pede, eorumque cristas ruborem amittere.

Deum docent in mandatis Indæi dedisse, ut quovis modo, sive vi, sive dolo, sive usurâ, sive furto, bona Christianorum sibi vendicent, eosque brutorum loco habeant, & omni studio conentur è vitâ tollere; gentilibus verò præceptum sibi aiunt, ut nec boni quidquam faciant nec mali.

Si quis, inquit, oraverit facie ad meridiem versâ, sapientiam consequetur; si ad Septentrionem, divitias.

Nihil comedi debet numero paræ, sed impari, hoc enim numero maxime delectatur Deus.

Si Iudæus quispiam Christianum præcipitò propinquum deprehenderit, ipsum statim præcipitare tenetur. Qui plura hujus generis cupit, consulat Sixtum Senensem lib. 2. Bibliot. sanctæ, prope finem, & alios, qui hæc Judæorum somnia latius prosequuntur: isthæc verò quæ attuli, abundè ostendunt eam, quam nunc colunt religionem, vanam esse ac futilem, utpote tot ineptiarum, errorum ac blasphemiarum parentem.

SECTIO

III. Iudæi à verâ, quam olim habebant Fide, ad que deliramenta sine prolapsi.

IV. Varia in dærum in libro Thalmudicis somnia recensentur.